

Сьогодні ж будь-які зміни у податковій політиці неможливі або обмежені. Міжнародний Валютний Фонд застеріг про необхідність утримання від будь-яких зрушень, пов'язаних із зменшенням надходження податкових коштів до бюджету до кінця війни [5]. Тим часом Президент України анонсував масштабну податкову реформу у період післявоєнного відновлення. Мова йде про проєкт «10-10-10». Володимир Зеленський заявив, що Україна повинна мати найкращу систему податків у Європі, щоб українці захотіли повертатися додому з-за кордону [6].

Отже, для трансформації податкової системи країни уряду варто ретельно проаналізувати усі альтернативи і розробити новий оптимальний та довгостроковий варіант політики оподаткування, яка сприятиме детінізації економіки, гармонізації та зменшенню тиску на бізнес, що виведе країну на новий етап на шляху до ЄС.

Література:

1. Загальні тенденції тіньової економіки в Україні у січні-вересні 2021 року. *Міністерство економіки України*. URL: <http://surl.li/moeex> (дата звернення: 26.10.2023).
2. Дубогриз Є. Податкове навантаження на працю. *Facebook*. URL: <http://surl.li/moeie> (дата звернення: 24.10.2023).
3. Податки в Україні vs країни ЄС: де платять більше? *Ціна держави - проєкт CASE Україна*. URL: <http://surl.li/moeir> (дата звернення: 24.10.2023).
4. Українці не хочуть платити податки через низькі доходи та сумнівні державні видатки, - опитування. *CASE Україна*. URL: <http://surl.li/moekd> (дата звернення: 23.10.2023).
5. МВФ виступив проти зниження податків в Україні під час та після війни. *Financial Club*. URL: <http://surl.li/mrgnw> (дата звернення: 26.10.2023).
6. Володимир Зеленський пообіцяв радикальну податкову реформу після війни. *LB.ua*. URL: <http://surl.li/mrgis> (дата звернення: 26.10.2023).

Annotation: this paper analyzes the current state of taxation in Ukraine, identifies the main reasons for evading the payment of mandatory fees by citizens, and also outlines the problems of tax policy in comparison with EU countries in the perspective of its post-war reform.

Keywords: national tax system, taxation, tax burden, tax policy

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ КРЕДИТ-НОТИ ПІД ЧАС ІМПОРТУ ТОВАРІВ

СИРЦЕВА Світлана,
канд. екон. наук, доцентка,
доцентка кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

Анотація: розглянуто умови застосування кредит-ноти, її характерні ознаки. Розглянуто варіанти її відображення у бухгалтерському обліку.

Ключові слова: облік, імпорт, товари, заборгованість, знижки.

На сьогодні в українському законодавстві відсутнє визначення терміну «кредит-нота» і його правовий статус не визначено. У міжнародній практиці кредит-нота – це розрахунковий документ, який представляє собою повідомлення, яке постачальник направляє покупцю товарів, щодо запису у кредит рахунку певної суми, враховуючи обставини, що надали покупцеві право вимоги цієї суми. Тобто це документ на списання частини заборгованості.

Кредит-нота характеризується такими ознаками:

1) вона може виникати лише у результаті укладення зовнішньоекономічних договорів;

2) є повідомленням від постачальника/кредитора на адресу покупця/боржника;

3) право на визнання та відображення у бухгалтерському обліку кредит-ноти виникає у постачальника лише після того, як у покупця товарів виникла кредиторська заборгованість перед ним;

4) відображення у бухгалтерському обліку кредит-ноти відбувається лише у випадку фіксації факту зменшення заборгованості покупця перед постачальником [1].

Умови застосовування кредит-ноти мають бути обов'язково відображені безпосередньо у зовнішньоекономічному договорі або у додатковій угоді до нього.

Основними причинами зменшення заборгованості можуть бути [2, 3]:

- надання покупцю знижки чи бонуса тощо на поставлений товар;
- виявлення покупцем дефектних або бракованих товарів;

- недопостачання товарів;
- надання грошової винагороди.

Осібності бухгалтерського обліку кредит-ноти як післяпродажної знижки на товар будуть залежати від того, де знаходиться товар:

1) якщо товар на складі, то в обліку дана операція буде відображена бухгалтерським записом:

Д-т 281 «Товари на складі»

К-т 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками» (методом «сторно»);

2) якщо товар реалізований, то в обліку дана операція буде відображена такими бухгалтерськими записами:

Д-т 902 «Собівартість реалізованих товарів»

К-т 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками» (методом «сторно» - у разі, якщо придбано товар та отримано знижку в одному періоді);

Д-т 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»

К-т 719 «Інші доходи від операційної діяльності» (у разі, якщо придбано товар та отримано знижку в різних звітних періодах).

Відповідно до національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) 21 «Вплив змін валютних курсів» [4] у разі якщо на дату надання знижки вартість товару неоплачена іноземному продавцю (нерезиденту), кредит-ноту необхідно врахувати при визначенні курсових різниць за такою кредиторською заборгованістю.

У випадку отримання кредит-ноти митна вартість товарів, які було ввезено, залишається без змін і відповідно податкові зобов'язання з податку на додану вартість не виникають.

При отриманні кредит-ноти у вигляді грошової бонусної винагороди – виглядає, як «маркетингові послуги». Місцем постачання таких послуг згідно з п. 186.4 Податкового кодексу України [5] вважають місце реєстрації постачальника.

Отримання кредит-ноти у вигляді грошової бонусної винагороди в обліку буде відображено такими бухгалтерськими записами:

- визнання доходу:

Д-т 362 «Розрахунки з іноземними покупцями»

К-т 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг»;

- нарахування податкового зобов'язання з ПДВ

Д-т 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг»

К-т 6411 «Розрахунки за ПДВ».

Грошова кредит-нота на відшкодування витрат з усунення браку теж трактується, як надані послуги. Покупець оплачує вартість якісного товару, а заборгованість за товар, що має дефект або брак, перед нерезидентом списується.

Тобто, якщо на дату балансу раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, то кредиторська заборгованість перед нерезидентом списується з балансу, а «...зобов'язання з її погашення відносяться до складу доходів звітного періоду» (п. 5 П(С)БО 11 «Зобов'язання» [6]).

Сума визнаних доходів звітного періоду має бути визнана у національній валюті (гривнях) за курсом Національного банку України дату надання кредит-ноти про списання боргу.

У бухгалтерському обліку такий дохід слід відобразити таким записом:

Д-т 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»

К-т 719 «Інші доходи від операційної діяльності».

Дана операція не вплине на «ввізне» ПДВ. Списана заборгованість у сумі компенсації вартості товарів залишиться без змін, тому підстав коригувати податковий кредит, визначений у митній декларації, не виникає.

Якщо бракований товар підприємство не зможе використовувати у господарській діяльності, то на дату його списання (утилізації) необхідно нарахувати компенсуючі податкові зобов'язання згідно з п.п. «г» п. 198.5 ПКУ [5].

Таким чином, відображення кредит-ноти у бухгалтерському обліку прямо залежить від того, як саме її сформовано. Крім того, визначені варіанти обліку будуть мати певні податкові наслідки для імпортера.

Література:

1. Мусієнко В. Особливості застосування кредит-ноти в Україні. *Uteka.ua*. 2016. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-ezhednevnyj-buxgalterskij-obzor-39-osoblivosti-zastosuvannya-kredit-noti-v-ukraini>.

2. Коваленко О. Кредит-нота від нерезидента: маркетингові послуги чи знижка? *Uteka.ua*. 2018. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-xozyajstvennye-operacii-9-kredit-nota-ot-nerезидента-marketingovye-uslugi-ili-skidka>.

3. Кредит-нота: як обліковувати. *avstudy.com.ua*. 2023. URL: <https://avstudy.com.ua/kredit-nota-yak-oblikovuvati/>.

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»: наказ Міністерства фінансів України від 10 серпня 2000 р. №193 ; станом на 17 лют. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>.

5. Податковий Кодекс України : Кодекс України від 2 грудня 2010 р. №2755-VI ; станом на 03 вер. 2023 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T102755.html.

6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: наказ Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 р. №20 ; станом на 03. лист. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>.

Abstract: the terms of use of a credit note, its characteristic features are defined. Options for displaying credit notes in accounting are considered.

Key words: *accounting, import, goods, debt, discounts.*

КОМУНІКАБЕЛЬНІСТЬ КЕРІВНИКА ЯК УМОВА ЙОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОСТУ

СТАМАТ Вікторія,

*канд.екон.наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та маркетингу,
Миколаївський національний аграрний університет,
м.Миколаїв, Україна*

БЕЗПОЛЬОТОВ Данііл,

*магістр факультету технології виробництва і переробки продукції
тваринництва, стандартизації та біотехнології,*